

Stručni rad

# UKLJUČIVANJE ŠKOLSKOG VRTA U NASTAVU

Polona Gole  
Osnovna škola Litija

**Sažetak**

Školski vrt je jednostavan, estetski i nudi brojne mogućnosti za provođenje obrazovnih aktivnosti. Učenici međusobno surađuju, pomažu jedni drugima, na svježem su zraku, kreću se i uče puno novih stvari.

**Ključne riječi:** školski vrt, održivi razvoj, nastava na otvorenom

## 1. Uvod

Posljednjih godina postajemo sve svjesniji važnosti zdrave i lokalno uzgojene hrane i samodostatnosti. Zato se mnoge škole odlučuju za svoje vrtove. Vrt omogućuje djeci izravan kontakt s prirodom i zemljom, fizički i timski rad jača svijest da rad daje opipljive rezultate. To je ono što djeca trebaju; ne samo osvijestiti važnost jedenja povrća, nego i osvijestiti trud koji treba uložiti da bi nešto naraslo. Da će naučiti brinuti i preuzeti odgovornost za uspjeh te razviti osjećaj odgovornosti za okolinu.

## 2. Prednosti školskih vrtova

- Učenici uče odakle im hrana dolazi - posebno za gradske učenike, to može biti vrlo poučno.

- Učenici se povezuju s prirodom preživljavajući na otvorenom i promatrajući kukce, zemljane crve i rast biljaka.

- Učenici uče timski rad jer moraju surađivati kako bi vrt urodio plodom. U takvim slučajevima učitelj može iskoristiti priliku i okupiti učenike koji inače ne rade jedni s drugima na razvoju svojih društvenih vještina. • Učenici se uče strpljenju jer kada su sjemenke ili sadnice u zemlji, moraju čekati da izrastu i učenici ih ne mogu prisiliti da brže klijaju.

- Učenici uče matematičke i prirodoslovne pojmove – toliko ih se veže uz nastavne planove i programe za učenike svih dobnih skupina, od bilježenja zapažanja, formuliranja hipoteza, mjernih jedinica, učenja o prehrani ...

- Učenici razvijaju istraživačke vještine tražeći informacije o školskim vrtovima identificirajući koji su usjevi najprikladniji za njihovu regiju u zemlji i čitajući o tome kako se određeno povrće i bilje koriste u drugim kulturama.

- Učenici mogu učiti o geografiji i drugim kulturama sadeći povrće i začinsko bilje uzgojeno u drugim zemljama.

- Učenici različitih etničkih podrijetla mogu dijeliti svoju kulturu kada uzgajaju usjeve koji su uobičajeni u njihovoj kulturi, a to također može pomoći u promicanju poštovanja prema ljudima iz tih kultura.

- Učenici mogu razviti multimedijske vještine stvaranjem videa, podcasta, izložbi fotografija, postera i usmenih prezentacija o svom školskom vrtu.

- Učenici mogu raditi pisane aktivnosti kao što su pisanje poezije, pisanje opisa biljke, pisanje uputa za stvaranje vrta, pisanje osobnih priča o svojim iskustvima s vrtom, uspoređivanje i suprotstavljanje dvije različite gredice, stvaranje knjiga recepata za proizvedenu hranu, kreiranje vremenskih rokova u procesu proizvodnje ...

- Veza između učenika i roditelja može se dodatno produbiti. Ako obitelji imaju iskustva s vrtlarstvom, mogu pomoći u stvaranju i održavanju vrta. Obitelji iz drugih kultura mogu pokazati kako se kuha ili priprema određeno povrće i začinsko bilje, a u sklopu roditeljskih sastanaka mogu se družiti na gozbi.

- Učenici različitih etničkih podrijetla mogu dijeliti svoju kulturu kada uzgajaju usjeve koji su uobičajeni u njihovoj kulturi, a to također može pomoći u promicanju poštovanja prema ljudima iz tih kultura.

## 2.1 Korištenje školskog vrta u petom razredu

Naša škola se nalazi u malom mjestu gdje većina djece nemaju iskustva u radu u vrtu. Škola je novijeg datuma i kada je izgrađena na dijelu školskog igrališta izgrađen je i školski vrt. Vrt ima visoke grede, hotele za insekte, komposter, kolektor za kišnicu i sjenicu s vrtnim alatom. Na njemu učenici svih uzrasta, od prvog do devetog razreda, uz pomoć učitelja mogu urediti pojedinačne gredice. Za gredice začinskog bilja zaslužni su učenici petih razreda. Na početku školske godine učiteljica sastavlja popis djece koja dobrovoljno pomažu u vrtlarstvu. Poslije škole i po potrebi rade u vrtu. Usjeve učenici koriste na nastavi u domaćinstvu odnosno provode se u školskoj kuhinji pripremajući obroke za učenike. Učenici petog razreda, na primjer, peku kolačiće s ružmarinom za roditeljski sastanak. Bilje dobro dođe i na nastavu iz predmeta jezika kada se govori o opisu biljke. Svaki učenik bira jednu biljku i priprema joj opis. Prezentacije se odvijaju u vrtu pored cvjetnjaka, gdje svi učenici mogu vidjeti, osjetiti i pomirisati biljku u prirodi koju su opisali kolege iz razreda. Kao nadogradnju učenici mogu pripremiti čaj, desert, napitak od opisane biljke ...

## 3. Zaključak

Lijepo je promatrati sretna lica učenika koji gledaju kako raste biljka koju su posadili. Školski vrt uključuje mnogo početnih ne tako lakih radova, ali su njegove prednosti izvanredne. Možemo sigurno provoditi nastavu na otvorenom u školskom vrtu, dok u isto vrijeme nudimo mogućnost vježbanja i promicanja zdrave prehrane. Tako učenici u neposrednom dodiru sa zemljom, biljkama i životinjama lakše uočavaju da je sve u prirodi živo. Da svaki čovjek, životinja, biljka, drvo, rijeka, more, kamen, planina, vjetar, sunce... ima svoju važnu ulogu u isprepletanju života. Da smo svi jedno. I da ovaj naš jedini dom moramo čuvati i poštivati.

## 4. Literatura

- [1.] Blair, D. (2009). The Child in the Garden: An Evaluative Review of the Benefits of School Gardening. *Environ Educ* 40 no2 Wint
- [2.] Kurikulum. URL: <https://dun.zrss.augmentech.si/#/> (27.3.2023.)